

**Y Pwyllgor Iechyd a
Gofal Cymdeithasol**

**Health and Social Care
Committee**

Eluned Morgan AS

y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Julie Morgan AS

y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol

Lynne Neagle AS

y Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant

25 Hydref 2022

Annwyl Weinidog a Dirprwy Weinidogion

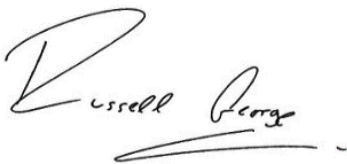
Cwestiynau dilynol ar ôl y sesiwn graffu gyffredinol ar 6 Hydref 2022

Diolch am ddod i'r cyfarfod ddydd lau 6 Hydref ac ateb ein cwestiynau.

Yn dilyn y sesiwn dystiolaeth, cytunodd yr Aelodau i ysgrifennu atoch i ofyn cwestiynau dilynol ar y materion sydd wedi'u hamlinellu yn yr atodiad i'r llythyr hwn.

Byddwn yn ddiolchgar pe gallech ateb y cwestiynau hyn erbyn **16 Rhagfyr 2022**.

Yn gywir

Russell George AS

Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg. We welcome correspondence in Welsh or English.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

SeneddIechyd@senedd.cymru

senedd.cymru/SeneddIechyd

0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

SeneddHealth@senedd.wales

senedd.wales/SeneddHealth

0300 200 6565

Atodiad: cwestiynau dilynol ar ôl y sesiwn graffu gyffredinol ar 6 Hydref 2022

Yn dilyn y sesiwn graffu gyffredinol gyda'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant ar 6 Hydref 2022, hoffem gael rhagor o wybodaeth am y materion a restrir isod. Byddem yn ddiolchgar pe gallech ymateb erbyn 16 Rhagfyr 2022.

Bwrdd Diagnosteg Cenedlaethol

1. Yn eich **Rhaglen i drawsnewid a moderneiddio gofal a gynlluniwyd**, rydych yn ymrwymo i sefydlu Bwrdd Diagnosteg i ddod â phartneriaid allweddol ynghyd o bob rhan o'r GIG a gwasanaethau cymdeithasol. A allwch rannu'r wybodaeth ddiweddaraf am waith y Bwrdd Diagnosteg Cenedlaethol, gan gynnwys rhagor o fanylion am y dull gweithredu o ran diagnosteg yng Nghymru a sut mae gwaith y Bwrdd yn cydblethu â rhaglenni cenedlaethol fel Delweddu, Patholeg ac Endosgopi?

Data ynghylch amseroedd aros

Ar hyn o bryd, nid yw'n glir o'r data sydd ar gael ym mha arbenigeddau y mae'r amseroedd aros hiraf mewn gwahanol fyrddau iechyd. Mae StatsCymru yn cyhoeddi nifer yr wythnosau y mae cleifion yn aros fesul bwrdd iechyd ac fesul arbenigedd ond nid fesul ysbyty.

2. Yn ein hadroddiad diweddar, **Aros yn iach? Effaith yr ôl-groniad o ran amseroedd aros ar bobl yng Nghymru**, gwnaethom argymhell y dylai Llywodraeth Cymru gefnogi byrddau iechyd i gyhoeddi'n rheolaidd y data o ran amseroedd aros wedi'u dadgyfuno yn ôl arbenigedd ac ysbyty (argymhelliad 17). Yn eich ymateb, gwnaethoch dderbyn ein hargymhelliad, gan egluro ei fod yn gam gweithredu yn eich **Rhaglen i drawsnewid a moderneiddio gofal a gynlluniwyd**. A fyddech cystal â rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf inni am weithredu argymhelliad 17?

Mae eich tystiolaeth ysgrifenedig yn nodi bod 97,882 o lwybrau agored ym mis Mehefin 2022 yn aros dros 52 wythnos am apwyntiad claf allanol cyntaf. Gwnaethoch nodi:

"Er bod y garfan o gleifion (sef y rhestr o'r holl gleifion y mae angen iddynt gael eu gweld erbyn diwedd Rhagfyr 2022 ac mae'n wahanol i'r nifer sy'n aros dros 52 wythnos ar hyn o bryd) yn lleihau, mae'r cynnydd yn arafach nag yr hoffem ac y byddem yn ei ddisgwyl".

Ein dealltwriaeth ni yw mai dim ond llwybrau cleifion sydd eisoes yn aros am eu hapwyntiad claf allanol y mae'r ffigur hwn yn eu cynnwys. Yn ystod y misoedd nesaf, bydd llwybrau cleifion newydd yn cael eu hychwanegu.

3. A yw Llywodraeth Cymru yn monitro/cyhoeddi data ar lwybrau cleifion newydd sy'n aros am apwyntiad claf allanol cyntaf fesul mis yn erbyn llwybrau cleifion sy'n cael eu hapwyntiad claf

allanol cyntaf fesul mis (hynny yw, llwybrau caeedig), gan fod clirio'r ôl-groniad yn dibynnu ar y gwahaniaeth rhwng y cyfraddau hyn? Pa ddadansoddiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud ar y cyd â GIG Cymru o faint y bydd yn rhaid cynyddu capasiti i glirio'r ôl-groniad?

4. A allwch rannu'r canllawiau sy'n llywio pa ddata sy'n cael eu cofnodi ar gyfer pob swyddogaeth driniaeth a adroddir ar StatsCymru, a chadarnhau a yw hyn yn gyson ar draws yr holl fyrddau iechyd; hynny yw, beth sydd wedi'i gynnwys o dan bennawd llawdriniaeth gyffredinol, gwasanaethau diagnostig ac ati? Sut y mae Llywodraeth Cymru yn sicrhau cysondeb yn y modd y caiff y data hyn eu cofnodi gan wahanol fyrddau iechyd?

Mae data ar restrau aros y GIG yn Lloegr yn cael eu dadansoddi yn ôl cleifion ar y rhestr aros sydd ar yr hyn a elwir yn 'llwybrau heb eu derbyn' a chleifion eraill sydd ar lwybrau 'a dderbyniwyd'. Y cleifion sydd ar lwybrau a dderbyniwyd yw'r unigolion hynny sydd eisoes ar restr aros am lawdriniaeth. Nid yw'r cleifion sydd ar lwybrau 'heb eu derbyn' wedi cael eu gweld gan arbenigwr eto, neu maent wedi'u gweld ond maent yn dal i aros naill ai am brofion diagnostig neu ymgynghoriad dilynol. Yn gyffredinol, credir y bydd angen triniaeth fel claf mewnol ar tua 15-20 y cant o gleifion ar y rhestr aros 'heb eu derbyn'.

5. A allwch egluro sut mae'r data hyn yn cael eu hadrodd ar gyfer GIG Cymru? Er enghraifft, a allwch roi esboniad o'r data ar nifer y llwybrau cleifion sy'n aros am driniaeth ar bob cam ar hyd y llwybr ac yn ôl yr hyn sy'n cael ei fesur; hynny yw, beth sydd wedi'i gynnwys o dan y penawdau a ganlyn: y bobl sy'n aros am ymyriadau diagnostig neu therapiwtig; y bobl sy'n aros am brawf, ymyriad neu ganlyniad diagnostig neu brawf, ymyriad neu ganlyniad gan weithiwr proffesiynol perthynol i iechyd; a'r bobl sy'n aros am apwyntiad claf allanol dilynol neu benderfyniad yn y maes hwn?

Uwchgynadleddau

6. Yn ystod y sesiwn, gwnaethoch gyfeirio at uwchgynadleddau diweddar ac arfaethedig, gan gynnwys un uwchgynhadledd a oedd yn canolbwyntio ar faterion orthopaedeg ac un arall a oedd yn canolbwyntio ar ganser. A allwch roi rhagor o wybodaeth am pryd y cynhaliwyd yr uwchgynadleddau hyn, pwy oedd yn bresennol, yr hyn a drafodwyd a'r deilliannau? Byddai hefyd yn ddefnyddiol pe gallech nodi a oes cofnod cyhoeddus o'r cyfarfodydd hyn ar gael.

Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ac integreiddio

7. Mae gan randdeiliaid bryderon o hyd am y trefniadau craffu ac atebolrwydd mewn perthynas â Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol. Pa gamau sydd ar y gweill i gryfhau'r trefniadau hyn a sicrhau bod Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn cyflawni eu hamcanion?

Penodiadau cyhoeddus

8. Yn eich tystiolaeth ysgrifenedig, rydych yn amlinellu'r camau a gymerwyd gan Lywodraeth Cymru i wella'r broses recriwtio ar gyfer penodiadau cyhoeddus. Pa asesiad sydd wedi'i wneud o ran a yw'r camau hyn wedi arwain at y canlyniadau a ddymunwyd; er enghraifft, cynnydd yn nifer y ceisiadau a mwy o amrywiaeth ymhlith ymgeiswyr am benodiadau cyhoeddus ym maes iechyd a gofal cymdeithasol?
9. Beth yw'r casgliadau sy'n dod i'r amlwg o waith Grŵp Gorchwyl a Gorffen Penodiadau Cyhoeddus GIG Cymru, a pha gamau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i roi unrhyw argymhellion a wneir ar waith?

Offthalmoleg

10. Yn ystod y sesiwn, fe wnaethoch gyuno i ddarparu rhagor o wybodaeth am arfer da o ran apwyntiadau dilynol i bobl sydd wedi cael apwyntiadau cataract—er enghraifft, i atal meinwe craith rhag ffurfio. A yw'r arfer da hwn yn cael ei ddilyn yn gyson ledled Cymru?

Cynllun iechyd menywod a merched

11. Yn dilyn ein gohebiaeth ym mis Gorffennaf a mis Medi, a allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf inni am y gwaith sydd wedi'i wneud dros yr haf i fwrw ymlaen â'r cynllun gweithredu iechyd menywod a merched, a phryd ydych yn rhagweld y caiff y cynllun hwn ei gyhoeddi?

Cwestiynau gan y cyhoedd

Fel y gwyddoch, gwnaethom ofyn i'r cyhoedd awgrymu cwestiynau ar iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Nid oedd yn bosibl ymdrin â'r holl faterion a godwyd gan y cyhoedd yn ystod ein sesiwn dystiolaeth. I'n helpu i ymateb i'r materion a godwyd, byddem felly'n croesawu atebion i'r cwestiynau a ganlyn:

12. Pa gynlluniau sydd ar waith i sicrhau bod lefelau staffio ysbytai yn ddiogel?
13. Beth sy'n cael ei wneud i ddatblygu gwasanaethau gofal interim a chryfhau gwasanaethau cymunedol?
14. Pa gamau sy'n cael eu cymryd i wella perfformiad y gwasanaeth ambiwlans?
15. Yn eich barn chi, beth yw'r prif heriau sy'n rhwystro camau i integreiddio iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru?
16. A ydych yn hyderus y bydd y camau rydych yn eu cymryd i ymgysylltu â'r boblogaeth ehangach i atal afiechyd, gan gynnwys cyflyrau cronig fel diabetes, yn effeithiol?
17. A oes gwasanaethau a llwybrau priodol ar gael i gefnogi cleifion yng Nghymru sydd â chyflyrau cronig fel Enseffalomyelitis Myalgig a Syndrom Blinder Cronig?
18. Yn dilyn y wybodaeth ddiweddaraf a ddarparwyd gennych ar 19 Hydref 2021, a allwch roi unrhyw wybodaeth ychwaengol am yr achos clinigol dros Ganolfan Ganser newydd yn Felindre?

19. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y gwasanaethau hunaniaeth rhywedd a ddarperir yng Nghymru yn dilyn newidiadau yng Nghlinig Hunaniaeth Rhywedd Tavistock?